

Bron: Elsevier
Door Jouke Mulder
Datum: 17 augustus, 1974

Rob Madna in actie bij de workshop in Laren

JAZZFESTIVAL IN LAREN

De keus van Rob Madna

Een verrassende gast op het Internationaal Jazz Festival in Laren was Robbie Madna, nu wiskundeleraar in Rotterdam, twintig jaar geleden „de Louis van Dijk van de jaren vijftig”. Hij was de eerste veelbelovende jazzpianist van ons land; maar omdat de jazzwereld hem qua sfeer niet beviel en er omwille van een redelijk bestaan te veel muzikale concessies nodig waren, trok hij zich terug. De jazz bleef voor Robbie Madna slechts een hobby. Maar op het hele Festival kon niemand beter dan hij een vergelijking trekken tussen de Nederlandse jazz-scene van toen en nu.

„Ik was beroeps van 1952 tot 1959 en speelde met iedereen, maakte platen met Wessel Icken, Rita Reys en Rob Pronk. Het eindigde met een teleurstelling, ik kon het muziekleven niet aan, door de sleur van steeds weer dezelfde stukken, de ruzies en de alcohol die om de hoek kwam kijken. Iedereen vond de muziek goed, maar in wezen ging het om een vernisje, het léék op jazz. De essentie ontbrak, we speelden stukken keurig na, het klonk allemaal wel aardig, maar daar hield het dan ook mee op.”

Madna maakte een andere ambitie waar, die van het leraarschap. Jazz werd een vrijetijdsbesteding, thuis, achter de piano, arrangerend, later ook met een (repetitie)orkest in Den Haag, achttien musici die hoofdzakelijk arrangementen van zijn hand uitvoeren. „Bigbandjazz

dus, waarbij ik me vooral laat inspireren door Thad Jones en Herbie Hancock, die alles hebben wat ik ambieer. Zij zijn meesterlijke jazzmusici en goede componisten, wat niet altijd samengaat. Brubeck bijvoorbeeld maakt voortreffelijke composities, maar ik hoor hem liever niet spelen.”

Madna consumeert evenmin gretig de muziek van de latere Nederlandse meester op het jazzklavier, Louis van Dijk. „Ik heb over hem en anderen, als Misja Mengelberg en Pim Jacobs, in een impulsieve bui wel eens lelijke dingen gezegd. Zij zijn namelijk muziek gaan spelen die de mensen móóí vinden, jazzmuziek met een wel zeer commercieel sausje. Succes bleef niet uit.” Achter deze uitspraak schuilt geen rancuneuze gedachte, want Madna koos, toen hij het

jazzklimaat van de jaren vijftig beu was, nadrukkelijk niet voor de concessie (en daarmee de commercie). „Kortgeleden nog ben ik benaderd met de vraag of ik een LP met ballads wilde maken. Ik zei: Ik voel me niet geroepen dit te doen. De reactie was: Maar wil jij dan niet zo'n bankrekening als Louis van Dijk? Geld is voor mij bij muziek maken nooit doorslaggevend geweest. Andere musici uit mijn tijd, Herman Schoonderwalt en Cees Slinger bijvoorbeeld zijn in feite voor de jazz verloren gegaan omdat ze een goede financiële positie wilden bereiken. Nu kun je van jazz alléén inderdaad niet rondkomen, maar de balans kan ook doorslaan. Dit is naar mijn mening bij velen gebeurd. Ze schnabbelen bij allerlei radio- en tv-orkesten, zorgen voor achtergrondjes bij popplaten, de koorts om die andere muziek te spelen wordt steeds minder. Je hoort aan het spel van een Schoonderwalt dat hij periodes heeft overgeslagen. Ik gun iedereen geld, maar ik vind het jammer dat men van zijn tijd zo weinig geeft voor jazzmuziek.”

Terugkomend op coryfeeën als Van Dijk, Jacobs en ook Rogier van Otterloo, stelt Madna dat zij wel bereikt hebben dat het publiek op betere muziek

CULTUUR

werd gedrukt. Zij hebben de grote massa aan zich gebonden, wat hij beslist als een verdienste ziet. „Het is bekend dat de muzikale smaak van de doorsnee-luisteraar niet hoog ligt; kun je daarin verandering brengen, dan is dat een goede zaak.”

Eigen platen van vroeger beluistert Madna nooit meer: „Het bevredigt niet, de vondsten stellen niets voor. De improvisatie, de timing, er wordt nu in veel grotere lijnen gedacht.” Afwegend zegt hij, dat het huidige jazzpeil veel beter is. „De jongeren zijn vakbekwamer, niemand van ons kon bijvoorbeeld noten lezen. Wie werkelijk talent heeft is er ook sneller. Hoewel er geen ander klein land is dat zoveel jazzclubs telt, zullen de musici toch voor een redelijk inkomen de studio in moeten. Houden ze de band met hun eigenlijke muziek stevig vast, dan hoeft dat geen bezwaar te zijn. Bovendien: de radio- en tv-orkesten worden er beter door. Wie zitten in het orkest van Rogier van Otterloo? Vooral jazzmusici.” Degenen die alleen jazz willen spelen en nevenwerk verfoeien („Er wordt dan luidkeels om subsidie geroepen”) krijgen van Madna dit beeld voorhouden: „Je hebt een baan, als musicus. Ik moet, hoewel ik liever les geef, ook correctiewerk doen.”

Tijdens het jazzfestival in Laren (opvolger van het jarenlang gehouden Loosdrechtse jazzfestijn en georganiseerd door NOS, Vara, BRT en gemeente Laren in het Singer-complex) was Madna een van de leiders van een workshop. Enkele stukken die hij voor deze gelegenheid geschreven had, werden in een bigbandformatie met vooral jonge musici gerepeteerd en uitgevoerd. Een educatief onderdeel dus van het festival, dat verder in het teken stond van filmvoorstellingen en jazzconcerten, met o.a. veteranen als Stan Getz en Bill Evans. Madna nam de plaats in van generatiegenoot Frans Elsen, die op tournee door Indonesië is. „Musici als Ferdinand Povel en Elsen zijn, ondanks ander muziekwerk, voortdurend en in ruime mate met jazz bezig gebleven. Ze arrangeren en geven les. Zo hebben zij voor de jazzwereld een grotere betekenis dan — noem maar op — Pim Jacobs”.

Zou Madna nu voor de keus staan, dan zou hij, lettend op het veel gunstiger klimaat, de muziek beroepshalve niet hebben laten schieten. Jazz is ook niet langer meer „slechte muziek die door slechte mensen, in de zin van obscuur, wordt gespeeld en beluistert”. Want dat wou ook voor Robbie Madna toen hij als veelbelovend pianist met de jazz als bestaansgrond brak: „Ik ben vrij conservatief opgevoed, hield me aan fatsoensnormen en in het gareel blijven. De sfeer van de jaren vijftig vroeg, hoewel het natuurlijk niet om „slechte” mensen ging, om een andere instelling.”

Jouke Mulder